Emilie Rejnhold
Søndergaard 9.B
på Skørping Skole

Ytringsfrihed i Frankrig og mental sundhed

Hvad er ugens vigtigste nyhed?

»Det er helt klart det, som er sket i Frankrig med ytringsfrihed og skyderi og sådan nogle ting. Det er virkelig rystende, at man ikke kan få lov til at skrive og tegne, hvad man vil, når vi nu har gennemført ytringsfrihed. Man vokser op som ung i Danmark og ser, hvad der sker i verden, så kan det være, at man gemmer sine holdninger væk. Vi har jo ret til at skrive om det, men i un-

dertonen ligger det, at det kan man ikke, fordi nogen bliver sure. En anden ting er, at det er frygteligt, at islam får hele skylden for det, som få personer har gjort.

Hvor har du hørt om det?

»Det er avisernes internetsider og nyhederne på både DR og TV 2. Jeg læser lidt avis, men det er ikke det helt store og mest regionale nyheder.

Hvad er den vigtigste nyhed i dit eget liv?

»Jeg er kommet med i en unge-udvalgs-gruppe i kommunen, hvor vi fokuserer på et mentalt sundt ungeliv i Rebild Kommune.

»Vi er samlet fra forskellige uddannelser, og vi diskuterer, hvad der skal til for at få et godt ungeliv.

»Til sidst skal vi lave en video eller noget andet, som får et mentalt godt ungeliv frem i rampelyset.

jacob.fuglsang@pol.dk

Skolevalg i gang

DEMOKRATI. Valget blev udskrevet søndag. I hvert fald for de 14-16-årige, der deltager i Skolevalg 2015, som Folketinget og Undervisningsministeriet har arrangeret. Vælgerne er 8.- og 9.-klasse-elever fra mere end 800 skoler over hele landet, og formålet er at engagere de unge i demokratiet. Valgdeltagelsen i Danmark er generelt lavere blandt unge vælgere, og en undersøgelse fra Københavns Universitet viser, at hvis man ikke stemmer første gang, man har mulighed for det, er der sandsynlighed for, at man heller ikke gør det senere. Valgdag er 29. januar, og resultatet offentliggøres på valgaften på DR Ultra. marie.hjortdal@pol.dk

3 procent færre elever på erhvervsuddannelser stod i november 2014 uden praktikplads end i november året før. Det viser tal fra Undervisningsministeriet. I alt har 4.800 elever måttet afbryde deres erhvervsuddannelse og stille sig i praktikpladskø i november

Reform bliver teater

SKUESPIL. Hvordan er det egentlig gået folkeskolen, siden reformen trådte i kraft ved skoleårets start i 2014? Det har teatret Mungo Park Kolding sat sig for at undersøge i en forestilling i februar og marts. På scenen vil en enkelt skuespiller evaluere reformen i det, teatret kalder »en satirisk tour de force«. marie.hjortdal@pol.dk

Ekspert: Giv skoler ro og lederskab

Skoler skal have ro, en klar vision og lederskab, siger den finske uddannelsesforsker Pasi Sahlberg. Det kan Danmark lære af den finske skolesucces.

SKOLEPOLITIK INTERVIEW

Interviewet i den afmålte halve time i lobbyen på Radisson Blu Royal Hotel er gået. Så det er i overtid, at Politikens udsendte spørger den finske uddannelsesforsker og Harvard-professor Pasi Sahlberg, om det er rigtigt, at finske forældre afleverer deres børn ved skolens indgang og ikke som i Danmark følger de mindste elever helt ind i klassen. Først forstår Pasi Sahlberg ikke spørgsmålet. Men efter at forskeren har fået forklaret den danske praksis i de små klasser, kommer svaret:

JACOB
FUGLSANG
UDDANNELSES-
REDAKTØR

»Forældre går ikke i skole i Finland«.

Pasi Sahlberg har selv inspireret til spørgsmålet ved at fremhæve, at landes kultur har afgørende indflydelse på den måde, som skolen organiseres på. Der er enkle greb og ting, som Danmark og andre lande kan lære af den måde, Finland har organiseret sine skoler på. Det har betydning, at Finland i over 15 år har ligget helt i toppen i internationale målinger. Men der er også selve kulturen til forskel. Her spiller det en rolle, at mange i Finland stadig kan huske en tid, hvor skole og uddannelse var for de få, og finske politikere så med misundelse på de andre nordiske lande.

»De finske præstationer har noget at gøre med den overordnede kultur og måden, vi organiserer os på. Det er accepteret i Finland, at lærerne og lederne kan forvente noget af eleverne. Derfor hører vi ofte fra vores nordiske kollegaer, at i Finland er der mere ro i klasserne«, siger Pasi Sahlberg.

Hvordan kommer den forskel til udtryk?

»Den kommer til udtryk på mange måder. Jeg holdt sidste år et oplæg i Danmark for 500 skoleledere; jeg spurgte ud i salen, om de også oplever, at finske skoler forventer mere af eleverne. De fleste svarede ja. Det forstår vi ikke i Finland. For lande som Danmark og Sverige har så en stærk tradition for stærke relationer i samfundet, så hvorfor kommer det ikke i højere grad til udtryk i skolen? Danske skoleledere og uddannelsespolitikere

VISION. En afgørende forskel på danske og finske skoler er ifølge uddannelsesforsker Pasi Sahlberg, at der i Finland er en langtidsrespekteret vision for skolens retning.

Foto: Peter Hove Olesen

skal stille sig spørgsmålet: Hvad vil det kræve at få den måde, folk er sammen med hinanden på i det øvrige danske samfund, til at omfatte skole- og uddannelsessystemet?»

Det er lettere sagt end gjort, erkender uddannelsesforskeren. Men der er nogle ting, Danmark og andre nordiske lande kan lære af Finland, som vil virke uafhængigt af de forskellige kulturer.

»En ting, som Danmark, Sverige og Holland har gjort, og som Finland ikke har gjort, er at ændre politik og retning ofte. Når landets politiske lederskab forandrer sig, kommer den nye minister og den nye regering tit med nye ideer. Det er meget almindeligt rundtomkring i verden, at ministre og andre tænker: Jeg må gen-

nemføre mit eget program, for mine forgængere kunne ikke løse problemerne; nu gør jeg noget nyt. Det virker bare ikke«.

Hvad skal politikkerne gøre i stedet?

»De skal forsøge at finde en sammenhængende idé i uddannelsespolitikken og så arbejde i den retning. Det er præcis, hvad Finland har gjort. Vi har nu i 40 år haft den samme drøm og vision om, hvad vi vil gøre i uddannelsespolitikken. Forskellige regeringer, politikere, ledere og ministre har fortsat det arbejde, som forgængerne havde lavet. Jeg kan ikke understrege nok, hvor vigtigt det er. Byg ikke visionerne på ideen om, at Danmark skal være et eller andet sted i det internationale målinger. Skab en passioneret drøm eller idé, som de fleste mennesker kan se vil virke. Prøv at undgå en situation, hvor retningerne, ideerne, prioriteringerne og visionerne ændrer sig hvert andet eller hvert fjerde år. Ingen højt præsterende lande i verden ændrer retningen i uddannelsespolitikken ved hvert regeringsskifte«.

Stabilitet er afgørende?

»Ja. Nogle vil så sige, at man ikke kan have stabilitet i en vision, fordi den altid vil være politisk, men det kan man faktisk. Hvis vi ser på de højt præsterende lande som Ontario i Canada, Singapore og Finland, har de alle haft denne fremsynede idé om, hvad der skal gøres, og udtalt ideen på en måde, som praktikere forstår og anerkender«.

Som det særligt kendes fra Ontario?

»Ja, præcis. Det er en af de velkendte faktorer i Ontarios præstationer. Sverige er et godt eksempel på det modsatte. I OECD's undersøgelse af Sverige er første konklusion, at der mangler en vision for udvikling af skolen. Folk ved ikke, hvad de skal gøre. De ved ikke, hvor de skal hen. Uddannelsessystemet mangler en klar idé for, hvor det skal udvikles hen. Det er ekstremt vigtigt. Også i Danmark«.

Når man efterlyser stabilitet fra danske politikere, siger de tit: Verden forandrer sig, og derfor må skolerne følge med.

»Det er rigtigt. Men man har stadig brug for en klar vision. Det er politikernes arbejde at vise praktikerne, hvor de skal hen. Lærerne kan ikke leve med hver mandag at få udstukket en ny retning. Det er en kunst i politisk lederskab at være i stand til at se, hvor skolerne skal udvikle sig hen«.

Fokus på lærerne

Du ofte understreger ofte, at det er lykkedes at skabe respekt om finske lærere.

»Det er summen af flere ting. Det indlysende er, at alle lærere skal være uddannet på samme niveau, som andre respekterede professioner i samfundet. Hvis alle kan blive lærer – og sådan har det til dels været i Danmark og i Sverige og Norge – får folk den idé, at alle kan undervise. Så mister faget sin sociale status og respekt. Finland gjorde allerede i 1970'erne lærerfaget til en profession, som det er svært at komme ind i. Det har været afgørende.

BLÅ BOG

PASI SAHLBERG

Finsk uddannelsesforsker og visiting professor of practice på Harvard Universitet. Han har arbejdet som lærer og politisk rådgiver i Finland og var aktivt engageret i planlægning og gennemførelse af uddannelsesreformer i Finland. Han har arbejdet for Verdensbanken i Washington, Europakommissionen og OECD. Hans bog 'Lessons from Finland' er oversat til 20 sprog. Han har haft flere ledende stillinger i Finland og er adjungeret professor ved universitetet i Helsinki og på universitetet i Oulu, Finland. Han holdt i sidste uge oplæg på Carlsbergfondets Skolekonference.

Det andet, jeg vil nævne, er, at finske lærere er professionelle og autonome i klasseværelserne. Men autonomi betyder ikke det samme som i Danmark, hvor autonomi betyder, at lærerne kan gøre, hvad de vil. De finske lærere er derimod mere autonome fra bureaukrati og mindre autonome fra hinanden. Det afgørende er, at lærerne oplever, at de er professionelle og ansvarlige for, hvad eleverne lærer.

Hvordan får man lærerne engageret i forandringer?

»Det handler om lederskab«.

På hvilket niveau?

»På alle niveauer, men især på hver enkelt skole. Det er meget vigtigt aspekt fra de finske erfaringer. I de tidligere 1990'ere vendte vi hele skolesystemet om, så skolerne blev enheder i at udvikle og forbedre undervisningen. Det er som at lede et fodboldhold. Når jeg besøger Danmark, hører jeg ofte, at skolerne her ikke fungerer som hold. Det er, som om lærerne alle spiller deres eget spil. Trænerne eller skolelederne prøver at ændre det. Men skolerne gør det, som de synes er det bedste at gøre. Du har et hold med ti angribere og to i forsvar. I Finland kan skolelederne se skolen som et hold og bruge den enkelte lærers styrke som en del af holdet«.

Kuren er ro, en klar vision og lederskab?

»Ja. Når jeg ser på danske, svenske og skoler i andre nordiske lande, er min største bekymring ikke kvaliteten af lærerne – det er mere, hvordan systemet fungerer. Især på den enkelte skole. Hvad er skolelederskab og ledelsens rolle? Ledelsen skulle gerne have den funktion at få det bedste ud af de ansatte. Det gør finske skoleledere og finsk skoleledelse meget mere systematisk end deres kollegaer i Danmark og Sverige«.

jacob.fuglsang@pol.dk

COSI FAN TUTTE I OPERA HEDELAND KONCERT

Denne sommers friluftsopera på Opera Hedeland er Mozarts komiske og dramatiske opera om troskab, 'Così fan tutte', om to venner, der klæder sig ud og kurtiserer hinandens forlovede for at teste deres troskab. Operaen blev opført i København allerede i 1798 som den første Mozart-opera, men blev hurtigt taget af plakaten igen på grund af sin vovede handling. Operaen opføres 1., 7. og 8. august, og det er som tidligere år muligt at tilkøbe en picnic-kurv, hvis man vil have fuldt udbytte af den lyse sensommeraften.
1., 7., og 8. august 2015 kl. 20
Opera Hedeland, Tranemosevej 8, Roskilde
Pluspris fra 268 kr. + gebyr 10 kr.
Pris for andre fra 315 kr. + gebyr 10 kr.

OPLEV ITALIENS GRØNNE HJERTE REJSE

Hører man til én af de mange, der har tabt sit hjerte til Italien, er denne sydgæstertur til Toscana og Umbrien i april ikke til at komme uden om. Turen byder på en blanding af storslået renaissancekunst, gåturer i labyrintiske middelalderbyer, cykeltur i det bølgede toscanske landskab og kulinariske oplevelser herunder besøg på en lokal vingård.

23. april - 30. april

Pluspris: 6.998 kr. pr. person

i delt dobbeltværelse.

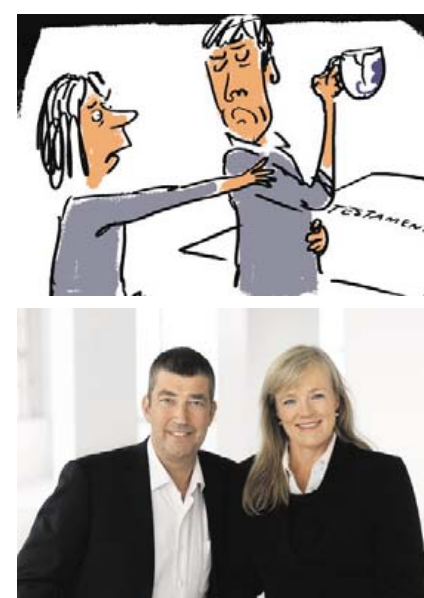
Pris for andre 7.498 kr. pr. person.

Enkeltværelsestillæg: 1000 kr.

Arrangør: Albatros Travel.

Reserver plads på politiken.dk/plus

under 'Rejser'.

DET STORE ARVELOTTERI FOREDRAG

Når 'Arvingerne' endnu en gang slås om bøt efter kunstmaleren Veronica på DR, inviterer Politiken under overskriften 'Det store arvelotteri' til en rundtur i arveloven. Foredraget gør en klogere på, hvordan der arves efter loven uden testamente, hvilke muligheder man har med et testamente samt formkrav m.m. til udarbejdelse af et testamente. Lotte Wagner og Jesper Andersson er begge arverettsspecialister fra Liv & Lov.

Mandag 2. februar kl. 17

Pressen, Politiken, Vester Voldgade 33,

portent, København V

Pluspris 75 kr. + gebyr 10 kr.

Pris for andre 150 kr. + gebyr 10 kr.